



Universitat
Pompeu Fabra
Barcelona

Departament | Facultat
de Dret



Us desitgem unes Bones Festes!



Benvolgudes companyes i benvolguts companys,

Des del Departament de Dret volem iniciar una pràctica de recomanacions de

lectures a tota la nostra comunitat. Aquestes recomanacions es faran dues vegades a l'any, una abans de Nadal i l'altra abans de les vacances d'estiu. La finalitat d'aquestes recomanacions és, per una banda, estimular i difondre la lectura d'una selecció d'obres de diferents gèneres, no només del científic-jurídic; i, per altra banda, reforçar la percepció de formar part de la comunitat universitària UPF.

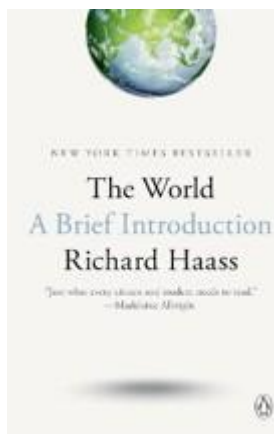
Per portar a terme aquesta idea s'han sol·licitat a diversos professors/es del Departament de diferents disciplines científiques, sèniors i juniors, que recomanin algunes de les seves lectures que considerin més rellevants.

En aquesta entrega de Nadal de 2023 han col·laborat els professors/es: Pablo Salvador Coderch, Anna Caballé, Aida Torres, Josep Capdeferro, Dídac Amat i Jahel Queralt, als quals agraïm sincerament la seva col·laboració.

Des del Departament de Dret us desitgem unes Bones Festes i us fem a mans les següents recomanacions de lectura.

Pablo Salvador Coderch, catedràtic emèrit de dret civil:

Richard Haass. [The World: A Brief Introduction](#). Penguin, 2020.



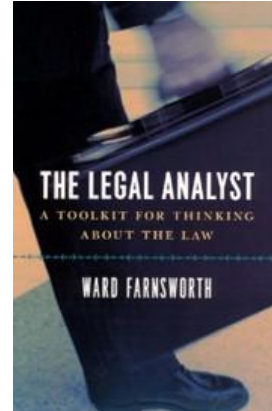
Casi cuatro años después de la publicación del libro de Richard Haass (1951), acaso el más experimentado profesional de la política exterior norteamericana, su punto de partida -la globalización- permanece intacto: la pandemia del Covid-19 se originó en China y se extendió por todo el mundo; África cuenta hoy con el 17,89 % de la población mundial, pero a mediados de este siglo superará el 25%; los Estados Unidos de América continuarán siendo la potencia tecnológica y militar más avanzada, pero el mundo será -ya es- multipolar; Europa no va a dejar de contar, pero sus fronteras orientales seguirán siendo difusas. Y así

sucesivamente: *The World* es una guía magnífica para no perderse por los caminos del mundo, para alfabetizarse en política internacional. Mas Haass no es Hegel, no pretende predecir la historia futura, sino que enseña a estar preparados para lo que vaya a ocurrir, más Popper que Marx a fin de cuentas. El libro está dividido en cuatro secciones: la primera, sobre la historia anterior a la Primera Guerra Mundial, sobre el interregno entre aquella y la Segunda Guerra Mundial, sobre la Guerra Fría y, finalmente, sobre la era global que nos envuelve ahora. La segunda analiza el mundo dividiéndolo en seis regiones: Europa, el Este de Asia y el Pacífico, Asia del Sur, Medio Oriente, África subsahariana y las Américas. Se puede discrepar, pero no es fácil construir una geografía política alternativa. La tercera sección es la central y analiza la globalización, los retos globales, desde el cambio climático hasta las migraciones y el comercio, pasando por la salud, el terrorismo, las armas de destrucción masiva o la ciberseguridad. La sección cuarta y última se dedica a resaltar las fuentes de estabilidad mundial: la soberanía de las naciones, la

disuasión, las alianzas y coaliciones que delimitan los equilibrios de poder, las organizaciones internacionales la democracia, el comercio y el derecho internacional público. Un libro que hay que leer si vamos a salir de casa, de nuestra ciudad de nacimiento y de nuestro país para trabajar en un mundo crecientemente complejo y claramente globalizado.

Ward Farnsworth. [The Legal Analyst. A Toolkit for Thinking about the Law](#). The University of Chicago Press, 2007.

Conocí a Ward Farnsworth (1967) en una reunión del *American Law Institute*, hace casi veinte años. Ya era claramente una persona extraordinaria y pocos años después su obra dejó bien claro que, en adelante ya no se podría estudiar una introducción al derecho sin pasar por su lectura. Él, desde luego, era perfectamente consciente de ello: cuando algún tiempo después le pregunté si pensaba en preparar una segunda edición, me contestó que Holmes nunca había reeditado *The Common Law*. Decano de la *University of Texas School of Law*, Farnsworth sigue publicando sobre las bases del derecho, de la idea y de la práctica del derecho. Como pocos. Cerebro formidable, cree en el entrenamiento continuado -cada día-, escribe sobre ajedrez y tiene varios libros sobre la lengua inglesa. Más allá del derecho y las ciencias sociales, Ward Farnsworth sabe de sobras que el primer requisito para ser un buen jurista es dominar la propia lengua. Nunca me cansaré de repetirlo. *The Legal Analyst* es una lectura obligada, cualquiera de sus cinco partes asombra: la primera trata de los incentivos, pues los humanos somos más o menos racionales, pero respondemos masivamente a los incentivos; la segunda versa sobre la confianza y la cooperación y parte del análisis de la teoría de juegos; la tercera se centra en la *Jurisprudence*, sobre los fundamentos del derecho; la cuarta sobre psicología; y la quinta y última sobre las cuestiones relacionadas con la prueba. Las cinco pueden leerse independientemente, o, mejor dicho, el libro se puede comenzar a leer por una u otra parte, pero el lector acabará por leerlas todas. *Et pour cause*. He enseñado muchas veces este libro. Siempre aprendo algo nuevo.

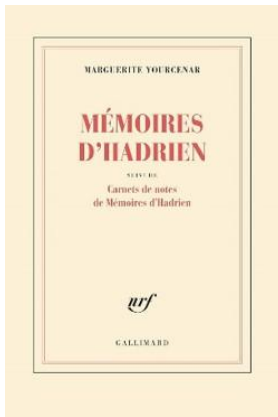


Anna Caballé, degana de la Facultat de Dret, professora agregada de dret romà

Marguerite Yourcenar. [Mémoires d'Hadrien](#). Plon, 1951 (Gallimard, 1977).

La primera recomanació: *Memorias de Adriano* de Margerite Yourcenar, 1951, que podeu llegir directament del francès o en castellà en una encertadíssima traducció de Julio Cortázar.

Cal avançar que el llibre no és una fidel biografia de l'emperador, sinó una magnífica recreació literària de la seva personalitat, pensament i època que llegim en les reflexions i consells que Adrià, a les portes de la mort, aboca en les cartes



adreçades al seu successor Marc Aureli. En aquests correus epistolars recorda la seva infantesa, la seva educació a Atenes, les seves campanyes militars, les reformes polítiques i administratives, el seu amor per la filosofia i cultura gregues, l'immens dol que passa pel traspàs del seu amant Antínoo, els dubtes, temors i ideals presents en la seva vida i el seu proper enfrontament amb la mort. Una obra del tot recomanable.

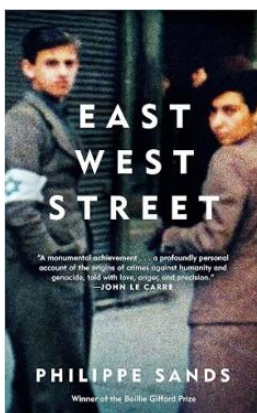
Eva García Saenz de Urturi. [El Ángel de la Ciudad](#). Planeta, 2023.

La meua segona recomanació és un thriller. Com a aficionada a la novel·la negra m'ha costat decidir-me, doncs volia recomanar-vos una novetat literària del gènere i enguany hi ha molts bons títols. Finalment em decideixo per la darrera que he llegit: *El Ángel de la Ciudad* d'Eva García Saenz de Urturi, 2023, una nova entrega de la sèrie Kraken. Un magnífic i decadent hotel de Venècia on té lloc la trobada de la Lliga de Llibreters Antiquaris crema sense que entre les runes de l'incendi es trobin les restes de sis convidats, tots coneguts de Kraken, però sí l'àngel de la ciutat. Intriga, art, història, llegendes i Venècia...una magnífica novel·la negra on Kraken s'enfronta a un cas relacionat amb el seu passat familiar, en el qual la seva mare, una de les presumptes desaparegudes, assoleix un gran protagonisme.



Aida Torres, professora agregada de dret constitucional

Philippe Sands. [East West Street](#). Weidenfeld and Nicolson, 2016



“East West Street” ofereix una visió singular i fascinant del sorgiment de les nocions de crims contra la humanitat i genocidi a través d'un relat que combina la memòria familiar amb la convulsa i dramàtica història d'Europa durant la primera meitat del segle XX.

L'autor segueix la pista de les vides entrelaçades del seu propi avi i dels juristes Lauterpacht i Lemkin, tots ells d'origen jueu i que van partir els horrors de l'Alemanya nazi, amb un punt de partida en comú: la ciutat (actualment ucraïnesa) de Livov. En particular, es centra en les figures de Lauterpacht i Lemkin, com a precursors dels conceptes de crims contra la

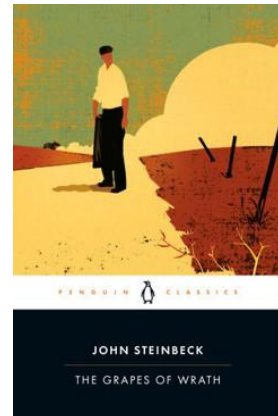
humanitat i genocidi, respectivament. A la vegada, i com a contrapunt, inclou a Hans Frank, destacat jurista al servei del règim nacionalsocialista. Governador general de la Polònia ocupada per l'Alemanya nazi, fou responsable d'algunes de les majors atrocitats comeses i jutjat a Nuremberg, que és el punt de confluència final. Destaca el relat detallat i curós dels perfils vitals dels diversos personatges, resultat d'un

impressionant treball d'arxiu, que és narrat amb to detectivesc.

Philippe Sands és professor de Dret Internacional a UCL i advocat expert en drets humans i crims de guerra que ha comparegut davant diversos tribunals internacionals. En els darrers mesos, s'ha pronunciat en favor de la creació d'un tribunal especial per a jutjar el crim d'agressió de Rússia a Ucraïna. També ha reclamat que Israel respecti el dret internacional i ha denunciat la inacció de l'actual fiscal del Tribunal Penal Internacional.

John Steinbeck. [The Grapes of Wrath](#). The Viking Press, 1939 (ed. Penguin Books, 2006).

Aconseguir superar les primeres pàgines va requerir més d'un intent, però l'esforç va ser compensat pel colpidor viatge de supervivència de la família Joad d'Oklahoma a Califòrnia seguint la Ruta 66 amb el rerefons de la Gran Depressió. L'autor mostra un retrat vívid i brutal de com l'esperança d'un futur millor es veurà frustrada per l'explotació, el menyspreu i l'opressió. Els moments de tendresa, solidaritat i sentit de la comunitat permeten mantenir la confiança en la condició humana. Es tracta d'un clàssic de la literatura nord-americana que no ha perdut vigència davant el drama de les migracions i conté un dels finals més impactants i colpidors que he llegit. Una imatge que perdura en la retina durant molt de temps.



Josep Capdeferro, professor agregat d'història del dret

Xènia Dyakonova. [El conte de l'alfabet](#). L'Avenç, 2022



Tenim a tocar, a Ucraïna i al Pròxim Orient, dos conflictes bèl·lics gegants i un munt de patiment. Ens n'informem a través dels mitjans i les xarxes socials, però enmig de tantes dades i tasques quotidianes que difícilment aconseguim la reflexió o l'impacte emocional que escau. Els darrers mesos, tant *El conte de l'alfabet* com *Victoriosa* m'han ajudat molt, d'aquí que els recomani, com la resta de catàleg editorial tant de L'Avenç com de Club editor respectivament.

Xènia Dyakonova, nascuda i formada a Sant Petersburg, és una traductora que viu a Catalunya i, amb tanta habilitat com tendresa, resseguint les 33 lletres de l'alfabet ciríl·lic, apropa el lector als pilars de la cultura i societat on s'ha format magníficament. Sense cap ànim reivindicatiu, a través de records familiars, evocacions literàries i situacions quotidianes, l'autora ajuda a estimar la Rússia que va més enllà dels autòcrates que la governen i malden brutalment per preservar el seu domini territorial d'antany.

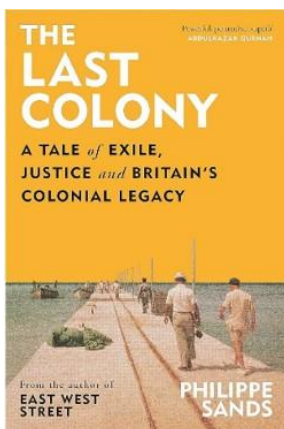
Yishai Sarid. [Victoriosa](#). Club Editor, 2023 (traducció de l'hebreu per Roser Lluch).

Yishai Sarid ja em va colpir amb *El monstre de la memòria* (Club editor, 2020). A *Victoriosa*, condueix el lector fins al cor –i les debilitats– del comandament i les unitats d'elit de l'exèrcit israelià i el porta a veure –i, gairebé, “entendre”– fins a quin punt es pot cosificar l'enemic, premissa perquè els soldats puguin naturalitzar la pulsó de voler aniquilar-lo. L'obra està emmarcada en el sagnant conflicte entre Israel i la població palestina, però el que hi aprenem ens hauria de vacunar contra la cursa armamentista i bel·licista en general.



Dídac Amat, investigador predoctoral en dret internacional públic

Philippe Sands. [The last colony: a tale of exile, justice and Britain's colonial legacy](#). W&N, 2022.



L'any 1968, just quan el procés de descolonització entra en una fase irreversible, la República de Maurici declara la seva independència del Regne Unit. Malgrat tot, aquella llibertat no serà completa. A l'Índic central, a mig camí entre el continent africà i l'Índia, el govern britànic reclama la seva sobirania sobre l'arxipèlag Maurici de Chagos i n'expulsa a tots els seus habitants. Sis dècades després, un grup de juristes internacionals, encapçalats pel professor Philippe Sands, entomen el repte de denunciar la metròpolis davant de la Cort Internacional de Justícia. Després de l'èxit d'East-West Street, Sands ens recorda als joves investigadors de

Dret Internacional la seva capacitat de tractar la disciplina des de tres perspectives. Primer, investigant-la des del seu despatx, al University College of London. Després, invocant-la en causes justes, davant la Cort Internacional de Justícia. I, per últim, explicant-la al gran públic, en llibres com aquest.

Rebecca Makkai, [Els grans optimistes](#). Periscopi, 2021.

Un amic meu reivindica que la Rebecca Makkai és un tresor de la literatura. En aquesta ocasió ens trasllada a la Chicago dels anys 80, quan un grup de joves comencen a traçar les línies del seu futur professional. Mentre el Yale, la Fiona i el Teddy treballen i lluiten per garantir el dret a estimar com es vulgui, l'epidèmia de sida ho capgira tot. A poc a poc, els membres d'aquell grup d'amics emmalalteixen i canvien aquella ciutat per sempre. Trenta anys després, la filla de la Fiona decideix

trencar tots els vincles amb la seva mare. És llavors que la Fiona mirarà enrere i es retrobarà, amb més i millor perspectiva, amb el dolor d'aquells anys.



Jahel Queralt, professora agregada de filosofia del dret

Lea Ypi. [*El desafío de crecer en el fin de la historia*](#). Anagrama, 2023.



Les memòries de la infància de la Lea Ypi (professora de filosofia a la LSE) durant la caiguda del comunisme a la seva Albània natal s'han convertit en un clàssic modern traduït a més de trenta idiomes. El llibre ens proposa un viatge al passat de la mà d'una nena molt espavilada que assisteix amb curiositat i desconcert a la fi d'un món, el de l'últim país del bloc de l'Europa de l'Est que va abandonar el règim comunista. Ypi, que actualment viu a Londres, mira el seu passat i el del seu país amb una certa nostàlgia però sense escamotejar les parts més fosques. Una família amb un gran secret que, per tal de donar la millor infància als seus fills,

edulcorava una realitat dura i complexa. I un país disposat a fer grans sacrificis per assimilar-se a Europa. Una de les grandeses d'aquest llibre és que combina magistralment la intriga d'una trama familiar en un context difícil amb una reflexió filosòfica profunda sobre el significat de la llibertat.

Kieran Setiya. [*En la mitad de la vida. Una guía filosófica*](#). Libros del Asteroide, 2019.

“A mitad del camino de la vida, me hallé perdido en una selva oscura por apartarme de la buena senda”. Als trenta-cinc anys Dante Alighieri es troba immers en una crisi personal i comença amb aquest vers la seva *Divina comèdia*, una obra cim de la literatura italiana i mundial que inaugura tot un gènere: la reflexió vital en la mitjana edat. El títol d'aquest llibre de Kieran Setiya (professor de filosofia al MIT) fa referència al vers més famós del Dant i tracta sobre el que popularment coneixem com “la crisi dels quaranta”. Alguns la tenen als trenta-cinc, altres als cinquanta però pocs se'n salven. La van patir Goethe, Rossini, Miquel Àngel i probablement qui s'interessi per aquest llibre potser n'ha començat a notar algun símptoma. A



mig camí entre la divulgació i el llibre d'autoajuda, aquest assaig utilitza nocions bàsiques de la filosofia de John Stuart Mill, Derek Parfit o Arthur Schopenhauer per adreçar qüestions tan rellevants i recurrents com el pas del temps, els camins no escollits, les vides que haurien pogut ser, l'oscil·lació entre el tedi i el desig, les expectatives frustrades i l'acceptació.

Més informació: www.upf.edu/dret



Unitat de Gestió Administrativa de Dret

Edifici Roger de Llúria. Desp. 40.141 | Ramón Trias Fargas, 25-27 | 08005 Barcelona

dret@upf.edu

<https://www.upf.edu/web/dret/>



Universitat
Pompeu Fabra
Barcelona

